

De gemeenteraad

Afdeling	Welzijn	Datum	9 november 2015
Contactpersoon	I. Sneekes	Uw brief van	
Telefoonnummer	+31251661214	Uw kenmerk	
		Ons kenmerk	
Bijlage(n)	1	Verzenddatum	
Onderwerp	Schriftelijke beantwoording vragen interpellatiedebat over de uitvoering van het Raadsvoorstel huishoudelijke hulp		

Geachte heer, mevrouw,

De leden van Groen Links en de SP hebben vorige week een interpellatiedebat aangevraagd over de uitvoering van het Raadsvoorstel huishoudelijke hulp. Het interpellatiedebat is vorige week niet doorgegaan, maar vanuit diverse fracties is het verzoek gekomen om de vragen te beantwoorden. In de bijlage vindt u daarom de vragen met de bijbehorende antwoorden.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Castricum,
de secretaris, de burgemeester,

Mw. Mr. C.A. Peters

drs. A. Mans

Vragen Interpellatiedebat

Uitvoering Raadsvoorstel Huishoudelijke Hulp

Bestuur en besluitvorming:

1. In het raadsvoorstel Huishoudelijke Hulp dat op 4 december 2014 is aangenomen staat:

“Hulp bij het huishouden als algemene voorziening is namelijk de meest toekomstbestendige keuze.”

En verderop:

“Er zijn geluiden dat de Rijksoverheid de komende jaren nog meer wil korten op het budget. Daarom is het belangrijk nu in te spelen op mogelijke verdere veranderingen en te kiezen voor een model dat zo toekomstbestendig mogelijk is.”

Nu blijkt dat eenieder het woord “toekomstbestendig(e)” op verschillende manier heeft geïnterpreteerd. Wat was uw gedachte hierbij?

Antwoord:

Het college ziet geen aanleiding in het raadsvoorstel voor verschillende interpretaties. Door de schoonmaakondersteuning op deze manier te organiseren, kunnen we makkelijker inspelen op mogelijke veranderingen (zoals de verdere kortingen door het Rijk) en dringen we de uitvoeringskosten terug (de gemeente stelt immers geen indicatie meer), waardoor er meer budget beschikbaar is voor hulp aan inwoners.

Bovendien biedt de wijkgerichte aanpak van de algemene voorziening mogelijkheden om in de toekomst de hulp, ondersteuning en zorg wijkgericht te organiseren en meer verbindingen te leggen met de informele wijknetwerken.

2. Kunt u zich voorstellen dat sommige partijen hierbij kunnen hebben gedacht dat het niet uitmaakt hoe het wordt georganiseerd, als de hulp en de werkgelegenheid maar voor de toekomst wordt veiliggesteld?

Antwoord

In het raadsvoorstel staat duidelijk dat er minder budget beschikbaar is voor de uitvoering van de schoonmaakondersteuning en de hulp bij het huishouden 2. Met het opzetten van een algemene voorziening dragen we bij aan het instandhouden van de werkgelegenheid, maar door een andere en efficiëntere wijze van organiseren zijn er daarvoor minder medewerkers nodig dan nu het geval is. Een effect op de werkgelegenheid is dus niet te voorkomen. Dit is ook nodig, omdat we anders de geraamde besparing niet kunnen halen.

3. Wat de werkgelegenheid betreft; hierover wordt niets vermeld in het raadsvoorstel; kunt u zich voorstellen dat sommige, dan wel alle partijen ervan uit gingen dat de wethouder gezien haar achtergrond, dit belangrijk zou laten meewegen?

Antwoord

Het belang van behoud van werkgelegenheid is een van de overwegingen om de Huishoudelijke hulp in een andere vorm in stand te houden en om de huishoudelijke hulp toeslag (HHT) aan te vragen bij het Rijk. In de bespreking in de raadscaroussel zijn de gevolgen voor de werknemers uitvoerig aan de orde geweest.

Er ligt echter ook een bezuinigingsopgave, deze is helaas niet te realiseren zonder dat dit effect heeft op de werkgelegenheid.

4. In het raadsvoorstel staat ook:

“Wel kan er in de aanbesteding gestuurd worden op resultaatafspraken en kan daarmee de kwaliteit hoog gehouden worden.”

Wat verstaat de wethouder onder het hoog houden van de kwaliteit?

Antwoord

In de aanbestedingsvoorwaarden staan eisen rond de kwaliteit van de hulp. Zo staat in het bestek dat er geen wachtlijsten mogen zijn, dat er geen cliënten geweigerd mogen worden, en dat gestreefd moet worden naar een vaste medewerker per cliënt. De opdrachtnemer moet een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren, zodat we ook een beeld krijgen van hoe de dienst wordt gewaardeerd door onze inwoners.

De medewerkers hebben een signalerende functie en dienen relevante veranderingen in de situatie te melden bij de gemeente en de cliënt te wijzen op de mogelijkheden voor verdere ondersteuning.

Daarnaast zijn er nog eisen gesteld aan de bejegening van cliënten.

Door het stellen van deze eisen, stuurt de gemeente, binnen haar mogelijkheden, op een kwalitatief goede dienstverlening door de aanbieders.

5. Valt daar niet ook onder dat iemand die al jaren dezelfde vertrouwde hulp heeft, deze moet kunnen houden?

Antwoord

In het aanbestedingsdocument is opgenomen dat de opdrachtnemer moet streven naar een vaste hulp per cliënt. Ook staat er in dat partijen met elkaar in overleg moeten over de overname van personeel. Het behoud van koppels (cliënt en medewerker) is ook onderdeel van dit gesprek, maar dit kan niet gegarandeerd worden.

Overigens geldt dat er voor de meest kwetsbare cliënten die regie nodig hebben, de Huishoudelijke Hulp 2 als maatwerkvoorziening in stand blijft. Veel partijen die deze hulp nu leveren (waaronder de Viva! zorggroep), kunnen deze blijven leveren in 2016. Hier kan de vaste hulp dus behouden blijven.

6. Valt daar niet ook onder dat de medewerker in staat moet worden gesteld dat werk kwalitatief goed uit te voeren?

Antwoord

Ja, vandaar ook de kwaliteitseisen die zijn gesteld bij de aanbesteding (zie antwoord 4)

7. Bent u het met ons eens dat het de raad niet duidelijk is gemaakt dat het besluit tot algemene voorziening automatisch de verplichting inhield dat er een nieuwe aanbesteding gedaan moest worden?

Antwoord

Aangezien we de hulp anders gaan organiseren, is een nieuwe aanbesteding onvermijdelijk. Dit was bij alle vier de beschreven scenario's aan de orde geweest.

Overigens geldt dat ook als er geen veranderingen waren doorgevoerd, er opnieuw aanbesteed zou moeten worden omdat de contracten met de aanbieders op 31 december 2015 aflopen.

8. Waarom is aan de raad niet specifiek gevraagd mee te denken over de (kwaliteits-)voorwaarden in de aanbesteding?

Antwoord

De gemeenteraad stelt de kaders vast, dat heeft de gemeenteraad gedaan via het vaststellen van het raadsvoorstel. Dat is ook het moment om vanuit de Raad aanvullende wensen aan het college mee te geven. De uitvoering is de verantwoordelijkheid van het college.

9. Omdat de gemeente onder tijdsdruk moest handelen heeft de raad ingestemd met het in 2014 beleidsarm invoeren van maatregelen die de decentralisaties snel van de grond zouden krijgen, zodat aan de eisen van het Rijk kon worden voldaan. Omdat het college met een integrale nota voor het sociaal domein wilde komen is deze beleidsarme periode nog met een jaar en een kwartaal verlengd. Wij leefden in de veronderstelling dat de verordeningen en voorstellen aan de raad dan ook op politiek niet-controversiële wijze zou worden uitgevoerd. Dat is misschien een fout van onze kant, maar die indruk werd wel gewekt. Hoe denkt u hier over?

Antwoord

Daar waar het gaat om de drie decentralisaties, dus de nieuwe taken die vanuit het Rijk naar de gemeenten zijn overgedragen naar de Wmo, jeugdwet en Participatiewet zijn inderdaad beleidsplannen en verordeningen op hoofdlijnen vastgesteld. Dit staat los van het raadsvoorstel transformatie hulp bij het huishouden die separaat aan de beleidsplannen en verordeningen aan uw Raad is voorgelegd.

De hulp bij het huishouden is echter al een bestaande taak die de gemeente al jaren uitvoert. Wegens een budgetkorting van 30% vanuit het Rijk, die in één keer in 2015 is doorgevoerd, was het nodig om al eind 2014 een keuze te maken over de transformatie van de hulp bij het huishouden.

10. Waarom heeft u en het college als geheel, de raad steeds voorgehouden dat de beleidsarme periode nodig was en nog moest worden verlengd tot na de bespreking van de integrale nota en dat de politieke invulling van de veranderingen op het sociaal domein pas bij de bespreking van de integrale nota aan de orde zou komen?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 9.

11. Bent u het met ons eens dat als er maatregelen genomen worden waarbij werknemers hun baan dreigen kwijt te raken en cliënten hun vertrouwde hulp, dit politiek controversieel is?

Antwoord

Nee, het college heeft het Raadsbesluit uitgevoerd.

12. Vindt u het in dit licht juist dat u, zonder de raad op de hoogte te stellen van deze uitvoering van het raadsvoorstel, dit op politiek controversiële wijze heeft uitgevoerd?

Antwoord

Ik ben niet van mening dat het college het raadsbesluit op politiek controversiële wijze heeft uitgevoerd.

13. In het persbericht van het college als reactie op ons persbericht staat dat wij volmondig meegegaan zijn met het besluit. Gezien het bovenstaande weerspreken wij dit. Wat heeft u hierop te zeggen?

Antwoord

De Gemeenteraad is na uitgebreide inhoudelijke beraadslagingen (de klankbordgroep, een raadsactiviteit en twee carrouzels) unaniem akkoord gegaan met het raadsvoorstel, ook de fracties van Groen Links en de SP. Vandaar deze uitspraak.

14. Dit voorstel is binnen alle BUCH-gemeenten aan de raad voorgelegd. Vindt de wethouder dat er binnen BUCH-verband ruimte is gegeven voor lokaal beleid per gemeente bij dit raadsvoorstel?

Antwoord

De gemeenteraad heeft de vrijheid om in de lokale beraadslagingen moties of amendementen in te dienen bij de behandeling van een raadsvoorstel. Een aanbesteding voor één gemeente is minder efficiënt, maar het staat de raad vrij om daar een eigen afweging in te maken.

Overigens is bij de aanbesteding wel degelijk rekening gehouden met lokale verschillen. Zo heeft Uitgeest ervoor gekozen om twee aanbieders te contracteren, terwijl op basis van de grootte van het kavel één aanbieder voldoende zou zijn geweest.

15. Heeft de wethouder binnen BUCH-verband de ruimte gekregen en genomen om de belangen van de werknemers en cliënten in onze eigen gemeente te verdedigen?

Antwoord

Alle BUCH gemeenten hechten belang aan de belangen van werknemers en cliënten, dit is ook Herhaaldelijk onderwerp van gesprek geweest bij de afweging van de verschillende scenario's en de overweging om de Huishoudelijke Hulp Toeslag (HHT) in BUCH verband aan te vragen.

Het belang van de werknemers hebben we in de aanbestedingsdocumenten verwoord door als eis te stellen dat de cao VVT (verpleeg- , verzorgingstehuizen en thuiszorg) moet worden nageleefd en dat medewerkers in loondienst moeten zijn.

16. Heeft de wethouder zich op de hoogte gesteld van de standpunten van de vakbonden voor dit besluit werd genomen? We doelen er hierbij niet op of u heeft gevraagd naar de juridische mogelijkheden.

Antwoord

Er is op verschillende momenten gesondeerd bij de vakbond FNV, waarbij zowel de standpunten als de juridische mogelijkheden zijn verkend.

17. Bent u ermee bekend dat als norm een uurtarief van €24,- door de vakbonden wordt gezien als de minimumvoorwaarde om het werk goed te kunnen doen?

Antwoord

Dit is mij bekend. Dit tarief wordt genoemd in de Code verantwoordelijk marktgedrag Thuisondersteuning. Deze code is eind augustus gepresenteerd. De aanbesteding van de algemene voorziening schoonmaakondersteuning was toen al in volle gang.

Er worden door de bonden ook verschillende bedragen genoemd. Het is vooral belangrijk om naar de opbouw van het tarief te kijken. Het vaststellen van een vast uurtarief is een ingewikkelde zaak, aangezien er vele factoren meewegen bij de opbouw van het tarief. Een hoger uurtarief betekent lang niet altijd dat er ook een hoger bedrag bij de thuiszorgmedewerkers terecht komt.

18. Er is nog geen goed zicht op volumes HH1 en HH2 dus is het lastig om de kosten in te schatten. Hoe gaat de wethouder hier mee om? Welke reserves zijn er als de hoeveelheid de planning gaat overschrijden?

Antwoord

Bij de financiële ramingen is rekening gehouden met een verschuiving van een aantal cliënten van HHI naar HH2, omdat zij niet geschikt zijn om ondersteund te worden vanuit de algemene voorziening. Daarnaast zijn er ook cliënten die er zelf van afzien om gebruik te maken van de algemene voorziening en de schoonmaakondersteuning zelf gaan organiseren.

Communicatie naar buiten:

19. De communicatie naar buiten toe is voor veel mensen onduidelijk gebleken gezien de vele reacties naar onze partijen en wat we vernomen van thuiszorgmedewerkers. Hoe kan dit?

Antwoord

Het betreft een ingewikkeld onderwerp, wat direct invloed heeft op de dienstverlening aan onze inwoners. Logisch dat dit vragen oproept. Nadat de gemeenteraad heeft ingestemd met het raadsvoorstel zijn onze inwoners via een persbericht geïnformeerd over de veranderingen. Voordat de herindicatiegesprekken gingen plaatsvinden, zijn de cliënten die het betreft persoonlijk per brief op de hoogte gesteld van het feit dat er een gesprek met het sociaal team zal plaatsvinden. De cliënten worden op zeer korte termijn via een brief geïnformeerd over de gevolgen voor hun persoonlijke situatie.

Keuze van de aanbieder:

20. Is volgens u de Wet Overgang Ondernemingen van toepassing op deze situatie? Of is dit wellicht onduidelijk? afdeling 8 van boek 7 van het BW; de definitie van zo'n overgang vind je in artikel 662 van boek 7, te vinden op www.overheid.nl, via 'landelijke wet- en regelgeving'

Antwoord

Of de wet Overgang ondernemingen hier van toepassing is, is een hele ingewikkeld vraag. Dit is een zaak van werkgevers onderling, de gemeente is hier geen partij in.

21. Heeft u in de voorwaarden bij de aanbesteding gezet dat de huidige werknemers in de thuiszorg door de nieuwe aanbieder moesten worden overgenomen?

Antwoord

In de aanbestedingsdocumenten staat dat, conform de bepalingen die daar in de Wmo over staan, partijen met elkaar in gesprek dienen te gaan over de overname van personeel. Als gemeente zien we hier ook op toe.

22. Heeft u in de voorwaarden gezet dat bij de over te nemen medewerkers ook hun opgebouwde arbeidsvoorwaardelijke rechten overgenomen moesten worden?

Antwoord

Dit is een eis die de gemeente in haar rol als opdrachtgever niet kan stellen, omdat ze daarmee ingrijpt in de bedrijfsvoering van een aanbieder. Bovendien zou geen aanbieder akkoord gaan met die eis, omdat ze daarmee een financieel risico lopen.

23. Heeft u in deze voorwaarden gezet dat de cliënten hun huidige hulp moeten behouden?

Antwoord

Dit is geen eis, die om bovenstaande redenen, in de voorwaarden staat. Het is wel onderwerp van gesprek tussen de partijen onderling. De gegunde partijen hebben aangegeven dat ze hier voor openstaan.

In het raadsvoorstel wordt het feit dat inwoners mogelijk te maken krijgen met een andere zorgaanbieder ook als nadeel van het inzetten van een algemene voorziening genoemd.

24. Welke overweging(en) heeft of hebben ertoe geleid dat niet voor de bestaande aanbieder(s) is gekozen?

Antwoord

Op dit moment heeft de gemeente een raamovereenkomst met 30 aanbieders die allen

huishoudelijke hulp kunnen leveren in de gemeente Castricum. Niet alle aanbieders leveren daadwerkelijk, maar die mogelijkheid is er wel.
Al deze 30 aanbieders zijn gevraagd om in te schrijven voor deze aanbesteding. Er zijn geen nieuwe/onbekende aanbieders aangeschreven.

25. Heeft de nieuwe aanbieder een beter beleid ten aanzien van de salarisratio tussen organisatietop en werkvloer?

Antwoord

Zoals vermeld staat bij vraag 24 is er geen sprake van een nieuwe aanbieder.
Dit is geen eis geweest in de aanbesteding. We hebben wel opgenomen dat de werknemers conform cao VVT betaald moeten worden. Daarnaast hebben we een maximum uurtarief gesteld.

26. Heeft de nieuwe aanbieder een beter beleid ten aanzien van vastgoed dan de huidige aanbieder?

Antwoord

Zie vraag 25

27. Heeft de nieuwe aanbieder een lagere prijs kunnen bieden, en daarmee de aanbesteding gewonnen, door lagere lonen te betalen dan de huidige aanbieder?

Antwoord

Zoals vermeld staat bij vraag 24 is er geen sprake van een nieuwe aanbieder.
We hebben in de aanbesteding opgenomen dat de werknemers conform cao VVT betaald moeten worden.
Een lager uurtarief zegt niets over het loon van de thuiszorgaanbieder. Daarbij spelen ook zaken als overhead en efficiënte organisatie een rol.

28. Hoe voorkomt u dat de nieuwe aanbieder na enige tijd alsnog hogere tarieven gaat vragen?

Antwoord

Het tarief is vastgelegd in het contract.

29. Hoeveel werknemers van de huidige aanbieder(s) worden door de nieuw gecontracteerde aanbieder overgenomen?

Antwoord

Daar is op dit moment geen antwoord op te geven. De gesprekken daarover zijn nog in volle gang.

30. Nemen de (eventueel) overgenomen werknemers de opgebouwde arbeidsvoorwaardelijke rechten bij de huidige werkgever mee naar de nieuwe aanbieder?

Antwoord

Zie antwoord vraag 22.

31. Zo nee, waarom heeft u hier dan geen afspraken over gemaakt of dit als voorwaarde gesteld?

Antwoord

Zie antwoord vraag 22

32. Is het de intentie van het college om de zorgaanbieders te faciliteren in het afwenden van de bezuiniging op het personeel door geen heldere afspraken te maken over de overname van het personeel met opgebouwde rechten en loon?

Antwoord

Zie antwoord vraag 22

33. Wegen de besparingen door deze maatregel op tegen de te verwachten kosten van bijstandsuitkeringen voor medewerkers van de huidige aanbieder die niet overgenomen worden door de nieuwe?

Antwoord

De gesprekken over de overname van personeel zijn nog in volle gang. Het is dus nog niet duidelijk hoeveel mensen hun baan gaan verliezen en van degene die hun baan verliezen is het ook nog niet bekend of zij dan direct in de bijstand vallen of een ander vangnet hebben.

Als mensen hun baan verliezen kunnen ze in aanmerking komen voor een uitkering Werkloosheidswet (WW) als zij aan de voorwaarden voldoen (gewerkte periode).

Als zij tijdens de WW-periode geen werk vinden of als zij geen recht hebben op een WW-uitkering, omdat zij niet aan de referte-eis voldoen, staat het niet vast dat zij vervolgens recht hebben op een bijstandsuitkering. Dit is mede afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoets

Kwaliteit:

34. Het is voor de kwaliteit van de thuiszorg belangrijk dat er meerjarenperspectief is. Dan kan een aanbieder investeren in de lange termijn. Hoe gaat de wethouder hiermee om?

Antwoord

De overeenkomst kent een looptijd van één jaar en kan daarna telkens met een jaar verlengd worden, de maximale duur is 4 jaar. Op die manier kunnen we de algemene voorziening bij ongewijzigd beleid voor meerdere jaren in stand houden, maar kunnen we ook inspelen op landelijke of lokale wijziging van beleid.

35. Welke opdracht en welke kwaliteitseisen heeft het sociaal team meegekregen bij de indicatiegesprekken?

Antwoord

Het sociaal team zijn richtlijnen meegegeven op basis waarvan beoordeeld kan worden of een cliënt in aanmerking komt voor de algemene voorziening of voor huishoudelijke hulp 2. Dit document dient als kader. Uiteindelijk is het maatwerk

36. Hoeveel mensen mogen zij maximaal onderbrengen in de HH2?

Antwoord

Dit is maatwerk, er zijn geen maxima aan gesteld. We indiceren niet op financiële gronden.

Toekomst:

37. Zou het in de toekomst mogelijk zijn om te zoeken naar de ruimte om af te wijken van de aanbestedingsplicht, via onderhands aanbesteden, of het te verzachten via bestuurlijk aanbesteden?

Antwoord

Ook bij deze aanbesteding was sprake van een onderhandse aanbesteding, daar we alleen de 30 aanbieders hebben benaderd die nu ook een raamovereenkomst met de gemeente hebben.

Er is gekozen voor een meervoudig onderhandse aanbesteding omdat bij bestuurlijk aanbesteden in principe iedereen die voldoet aan de gestelde voorwaarden/eisen in aanmerking komt voor een overeenkomst.

Zoals wellicht bekend is er uiterlijk 18 april 2016 een nieuwe Aanbestedingswet op grond van de EU richtlijn. Omdat deze wet nog niet door de 2e en 1^e Kamer is goedgekeurd wordt op moment van heraanbesteding gekeken wat de (on)mogelijkheden zijn binnen de wettelijke kaders.

38. De informatie over het verplicht aanbesteden bij de overgang van de huishoudelijke hulp 1 naar algemene voorziening lijkt nu wel met opzet achtergehouden en het voelt als niet democratisch zoals het raadsvoorstel is uitgevoerd. De raad had bij juiste informatie o.a. voorwaarden voor de aanbesteding mee kunnen geven over overname van het personeel en behoud van de huidige huishoudelijke hulp door cliënten.

Bent u het eens dat de raad eerder en volledige informatie over de uitvoering van het beleid moet krijgen zodat we een volgende keer eerder mee kunnen beslissen over de te volgen koers? Vindt u achteraf niet dat het wenselijk was geweest om de raad te betrekken bij de voorwaarden bij de uitvraag van de aanbesteding?

Antwoord

Het college spreekt met klem tegen dat er sprake is van het opzettelijk achterhouden van informatie. Voor het overige zie vraag 8.

39. Wat kan de wethouder nu nog doen om de schadelijke effecten ten aanzien van de werkgelegenheid en het behoud van de vertrouwde zorg tot een minimum te reduceren?

Antwoord

Zoals aangegeven zijn de partijen momenteel met elkaar in gesprek over de mogelijkheid van overname van personeel. Daarbij wordt ook creatief gekeken naar bijvoorbeeld de mogelijkheid van een detachering. De gesprekken met de betrokken partijen vinden plaats in BUCH verband. Ik zie er actief op toe dat deze gesprekken plaatsvinden en zal op korte termijn ook zelf in gesprek gaan met de partijen die de algemene voorziening in onze gemeente gaan vormgeven (Axxicom en Zorgbedrijf).